

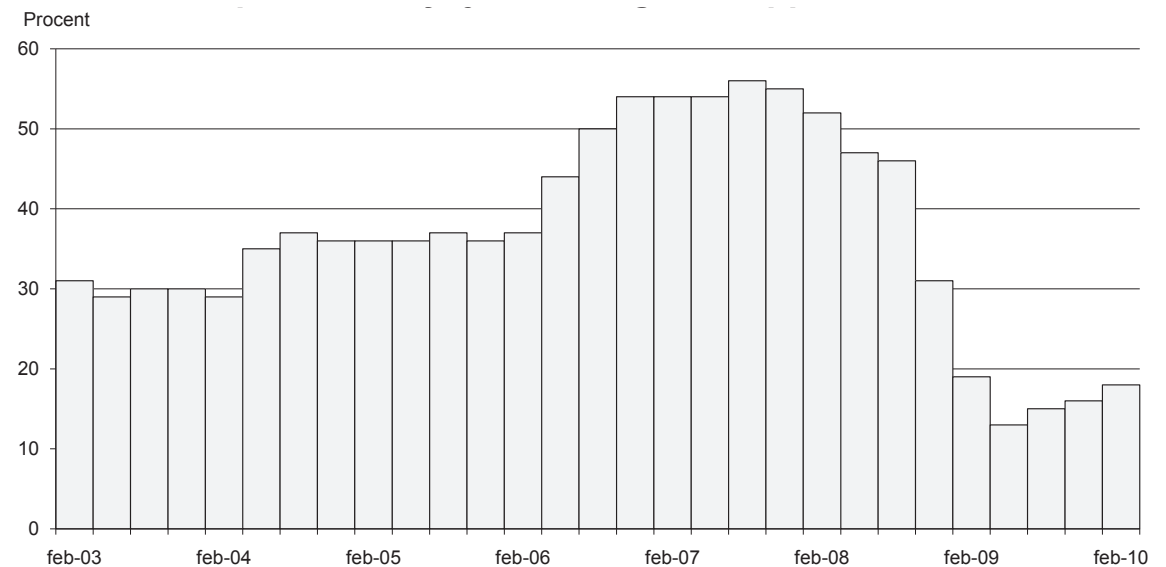
Fortsatt ökade ordervolymer men det går långsamt upp från konjunkturbotten

Bilindustrin med leverantörer är det som främst bidrar till att ordervolymer fortsätter upp. Kapacitetsutnyttjandet och personalbehovet är kvar i botten vilket visar att det fortfarande är lång väg upp från den djupa lågkonjunkturen.

Konjunkturläget mätt som utnyttjandet av produktionskapaciteten visar att de flesta företag är kvar i botten, här är förändringarna små jämfört med tidigare. Undantaget är bilindustrin med leverantörer som inte bara visar på en bred förbättring i orderingången utan också ett bättre kapacitetsutnyttjande. Det skall betonas att ökningen kommer från extremt låga nivåer.

Företagens rapporter visar framför allt på fortsatt stora skillnader mellan utvecklingen i olika företag, branscher och mellan export och hemmamarknad. Den absolut största skillnaden under årets första kvartal är den mellan de stora företagens ökade order mot de små, mindre och medelstora företagens betydligt mer dämpad förändring i ordervolymer. Mer gemensamt för olika grupper och branscher är fortsatt mycket låg brist på personal.

KAPACITETSUTNYTTJANDET LÅNGSAMT UPP FRÅN BOTTEN

Andel företag med fullt kapacitetsutnyttjande i Teknikföretag Sverige. Källa: Teknikföretagens konjunkturbarometer.

ORDERLÄGET

		Sverige	↗	-	↘	=	Export	↗	-	↘	=
Metallvaruföretag											
nov-09	35%	43	34	23	20	65%	43	47	10	33	
feb-10		43	38	19	24		52	34	14	38	
Maskinindustri											
nov-09	21%	26	58	16	10	79%	24	68	8	-2	
feb-10		27	50	23	4		36	53	11	25	
Leverantörer till maskinindustri											
nov-09	43%	35	54	11	24	57%	34	62	4	30	
feb-10		50	36	14	36		45	51	4	41	
Leverantörer till tele och elektronik											
nov-09	50%	20	47	33	-13	50%	50	47	3	47	
feb-10		54	31	15	39		45	50	5	40	
Instrumentindustri											
nov-09	9%	5	92	3	2	91%	48	46	6	42	
feb-10		42	20	38	4		62	35	3	59	
Bil- och transportmedelsindustri											
nov-09	19%	26	61	13	13	81%	60	33	7	53	
feb-10		70	24	6	64		88	12	0	88	
Leverantörer till bilindustri											
nov-09	57%	29	65	6	23	43%	27	68	5	22	
feb-10		61	28	11	50		56	42	2	54	
Leverantörer till bygg och anläggning											
nov-09	44%	43	37	19	24	56%	15	71	14	1	
feb-10		39	39	22	17		58	25	17	41	

		Sverige	↗	-	↘	=	Export	↗	-	↘	=
0-74 anställda											
nov-09	59%	24	44	32	-8	41%	29	40	31	-2	
feb-10		33	44	23	10		30	40	30	0	
75-150 anställda											
nov-09	54%	42	39	19	23	46%	48	35	17	31	
feb-10		37	45	18	19		37	43	20	17	
151-500 anställda											
nov-09	34%	37	45	18	19	66%	33	51	15	18	
feb-10		36	41	23	13		38	43	19	19	
501- anställda											
nov-09	18%	21	70	9	12	82%	44	52	4	40	
feb-10		59	35	6	53		72	26	2	70	
Teknikföretag totalt											
nov-09	25%	28	58	14	14	75%	43	50	7	36	
feb-10		52	36	12	40		65	30	5	60	

” Dämpad ordertillväxt för små, mindre och medelstora företag. Endast storföretagen ökar sina ordervolymer, det gäller både för export och för hemmaorder.

ORDERINGÅNGEN TEKNIKFÖRETAG TOTALT

Sammantaget ökar orderingsången påtagligt under årets första kvartal. **Exportorderingsången** fortsätter upp efter lyftet i slutet av fjolåret. Det är nu viktat närmare två tredjedelar som har fler exportorder. Ökningen är starkt koncentrerad till de stora företagen. Räknat företag för företag är det endast vart tredje företag som rapporterar ökade exportorder. Bland branscherna är det bilindustrin med leverantörer och instrumentföretagen där ökningen är mest markant.

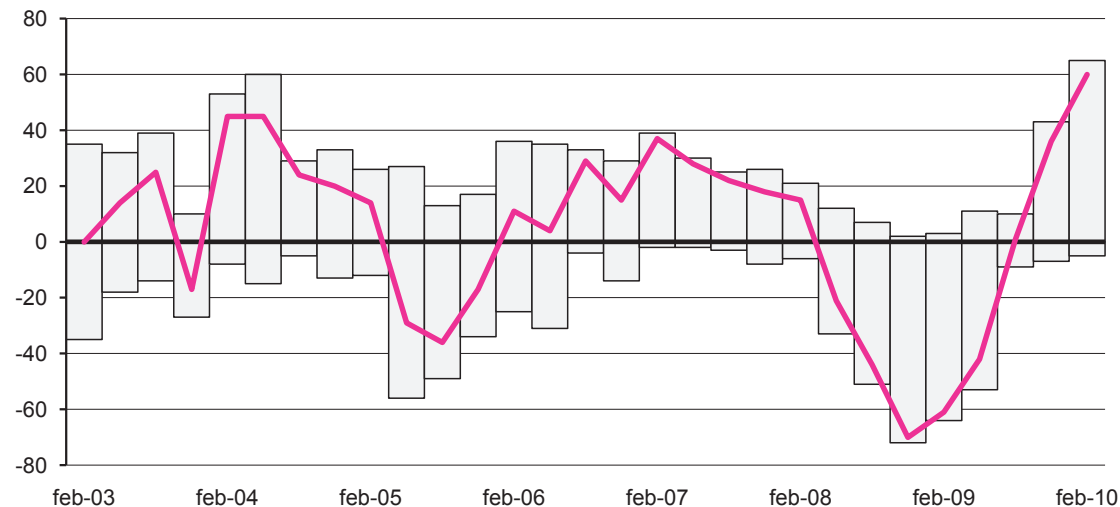
” Fler order till bil- och transportmedelsindustrin med leverantörer det som gör att ordervolymerna stiger på export och hemmamarkanden.

och sammantaget är det drygt vartannat företag som ökar. Räknat företag för företag är det som för exporten vart tredje företag som har fler hemmaorder. Bilindustrin med leverantörer är även här de som lyfter siffrorna.

tagen där ökningen är mest markant.

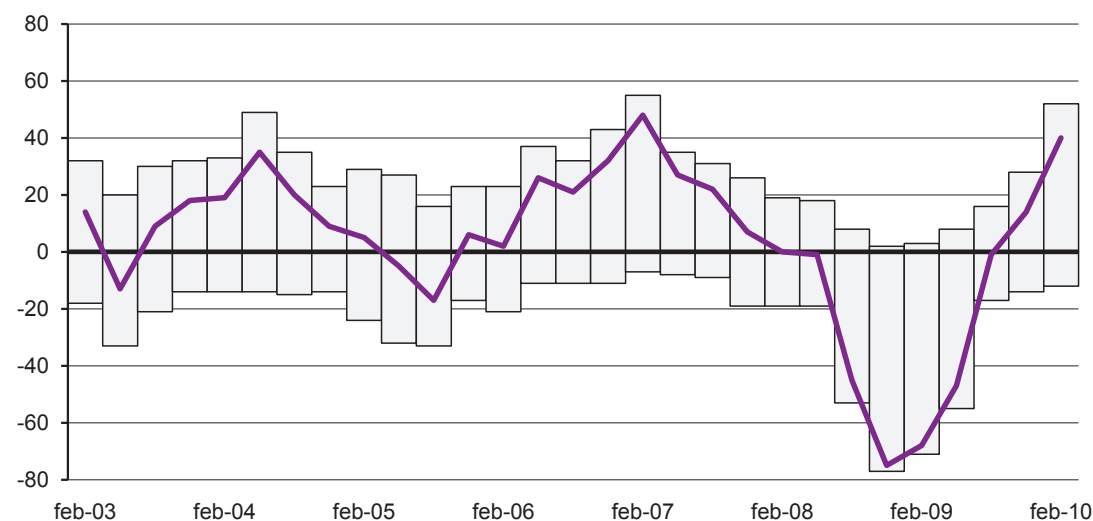
Även **hemmaorder** följer med ökningen i exportorder upp. Även här är det främst de stora företagen som ökar

Ordervolumen på export fortsätter uppåt...

Andel teknikföretag (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingsången på export det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...och hemmamarknaden följer med

Andel teknikföretag (viktat med storlek på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att order från hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

ORDERINGÅNGEN BRANSCH FÖR BRANSCH

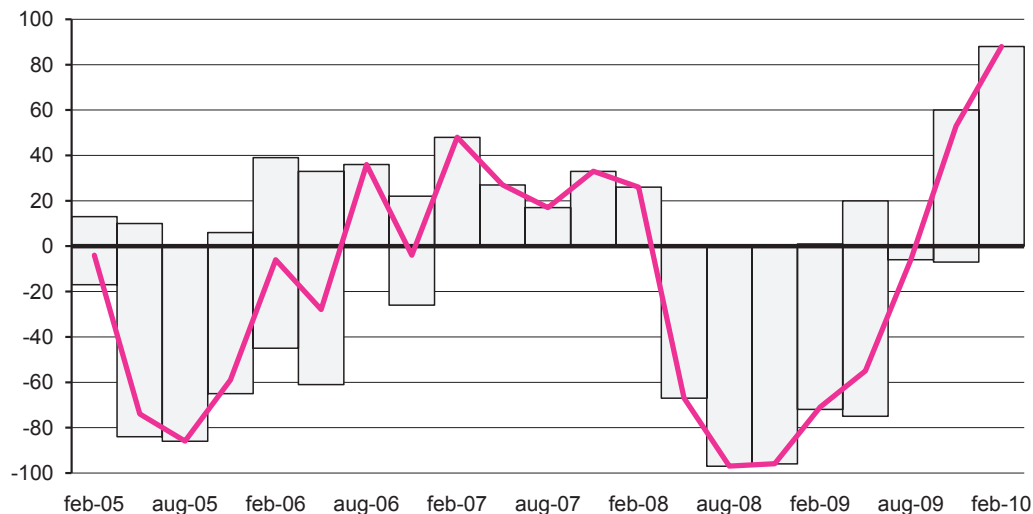
Orderingången till **bil- och transportmedelsindustrin** ökar på bred front under årets första kvartal. Hela 88% av företagen – när de viktas samman efter storlek – rapporterar ökade exportorder jämfört med fjärde kvartalet i fjol. För tredje kvartalet i rad ökar även orderingången från hemmamarknaden. Ökningen är även här omfattande och viktat är det 70% som rapporterar ökade hemmaorder. Lyftet i order gäller dock inte alls i samma omfattning för mindre företag. Oaktat skillnader i storlek är det fortfarande fler företag som har en oförändrad ordervolym än en ökning. Samtidigt är det få som fortsätter minska, eller vart tionde företag.

Det skall också starkt betonas att det stora orderlyftet i bil- och transportmedelsindustrin sker från en, i historisk jämförelse och i modern tid, extremt låg nivå. Företagen är också fortsatt mycket missnöjda med storleken på orderstocken och här noteras därtill en viss försämring jämfört med fjärde kvartalet i fjol. Mer positivt är att färdigvarulagren samtidigt reducerats under årets första kvartal. Färdigvarulagren har varit under god kontroll sedan drygt ett år tillbaka.

” Det skall starkt betonas att det stora orderlyftet i bil- och transportmedelsindustrin sker från en i historisk jämförelse och i modern tid extremt låg nivå.

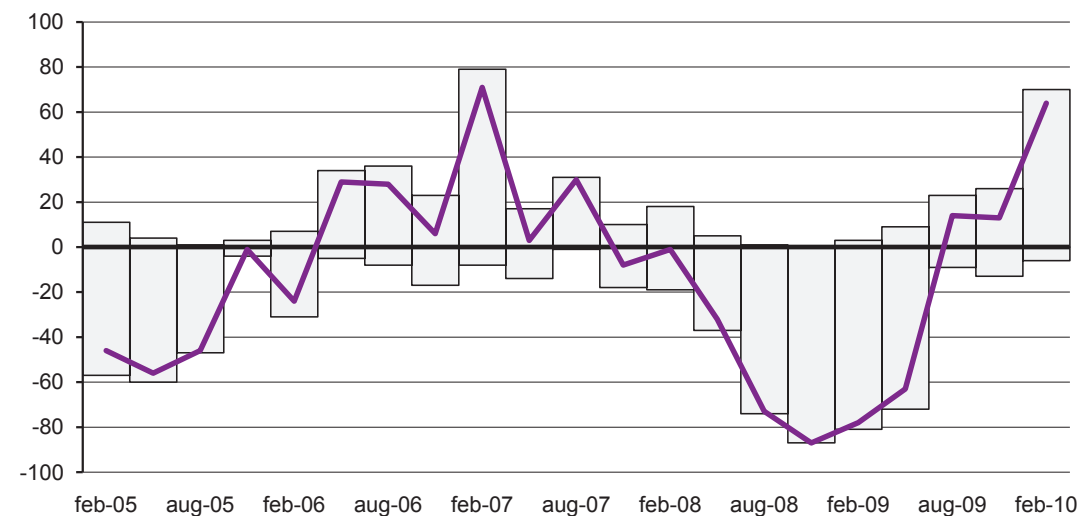
dock inte alls i samma omfattning för mindre företag. Oaktat skillnader i storlek är det fortfarande fler företag som har en oförändrad

Bilindustrins exportorder kraftigt upp...

Andel bil- och övriga transportmedelsföretag (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingången på exportdet senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...och fler order även på hemmamarknaden

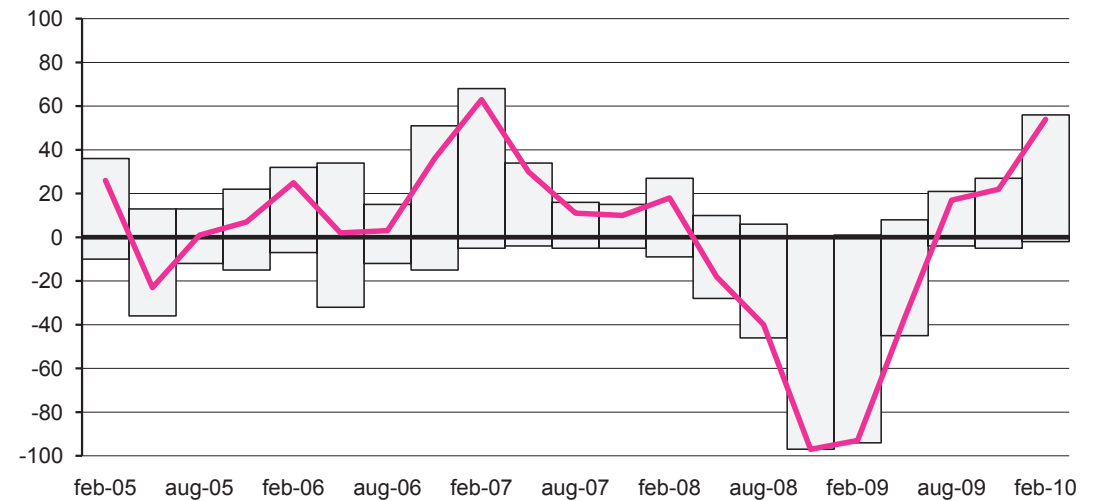
Andel bil- och övriga transportmedelsföretag (viktat med storleken på hemmaförsäljningen) som anger att orderingången på hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

Lyftet för bilindustrin har också positivt påverkat **leverantörer till bilindustrin**. Leverantörerna ökar ordervolymer för tredje kvartalet i rad och förbättringen gäller såväl för export som på hemmamarknaden. Ökningen är visserligen inte fullt lika omfattande som för sluttillverkarna, men för leverantörerna är det nu en majoritet av företagen som har ökade ordervolymer. Detta är närmare dubbelt så många som bara ett kvartal tidigare.

Orderstocken bedöms fortfarande som mycket liten, men den absoluta botten ser ut att ha passerats. Även resursutnyttandet har passerat den absoluta botten. Den tidigare gradvisa reduceringen av färdigvarulager har möjligen brutits då lagren bedöms ha ökat något under inledningen av året.

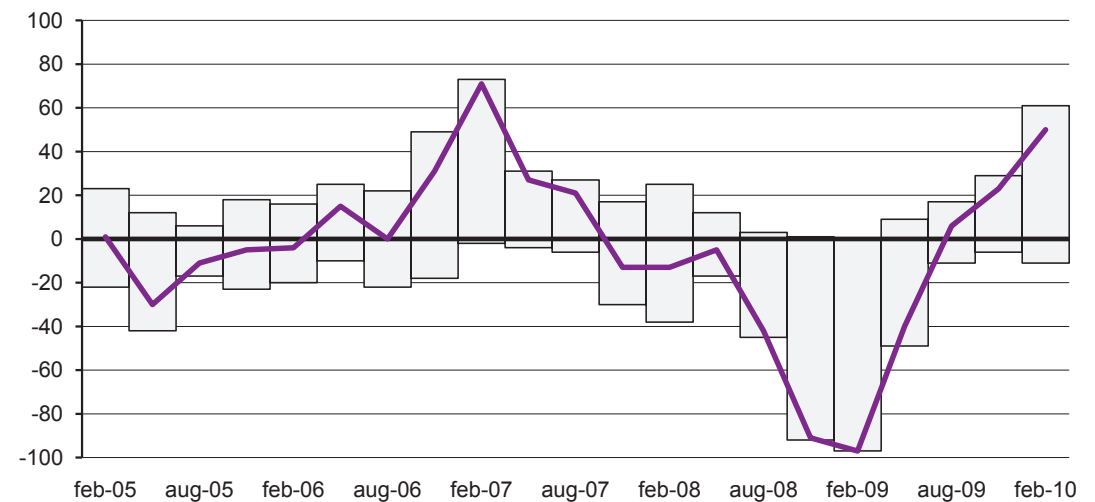
” För leverantörer till bilindustrin är det nu en majoritet av företagen som har ökade ordervolymer. Den absoluta botten i lågkonjunkturen har passerats.

Fler exportorder för bilindustrins leverantörer...

Andel billeverantörer (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingen på export det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...och så även på hemmamarknaden

Andel billeverantörer (viktat med storleken på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att order från hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

Orderingången för **leverantörer till tele- och elektroindustrin** har förbättrats. Till skillnad från föregående kvartal ökar nu också hemmaorder och i samma omfattning som för exporten. Mer än varannan leverantör rapporterar ökade hemmaorder. Exportordervolymen fortsätter stiga, men nu inte i lika hög omfattning som under sista kvartalet i fjol. De mindre leverantörerna har en klart svagare utveckling, särskilt på export där det fortfarande är fler företag som har minskad ordervolymer jämfört med de som har ökade order. Orderstocken bedöms sammantaget mer positivt än tidigare och färdigvarulagren har fortsatt att reduceras.

Orderingången på export för tillverkare av **elmaskiner**

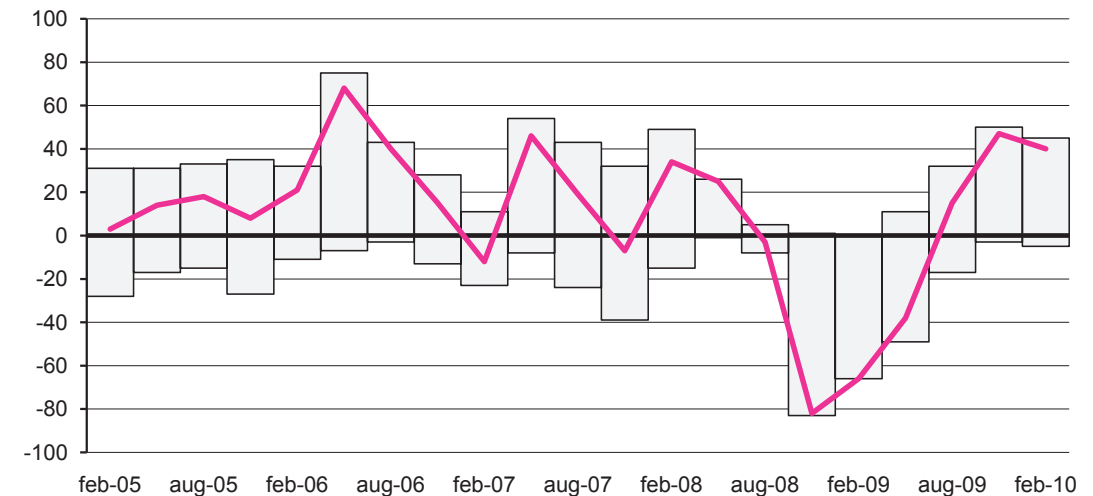
” **Stora skillnader i orderutveckling inom och mellan elmaskiner, instrument samt för leverantörer till tele- och elektroindustrin.**

och elapparater ökar, men här i samma begränsade omfattning som under sista kvartalet i fjol.

Ordervolymer från hemmamarknaden ökar å andra sidan påtagligt. Här är det hälften av företagen som rapporterar ökade hemmaorder mot endast 9 % i slutet av fjolåret.

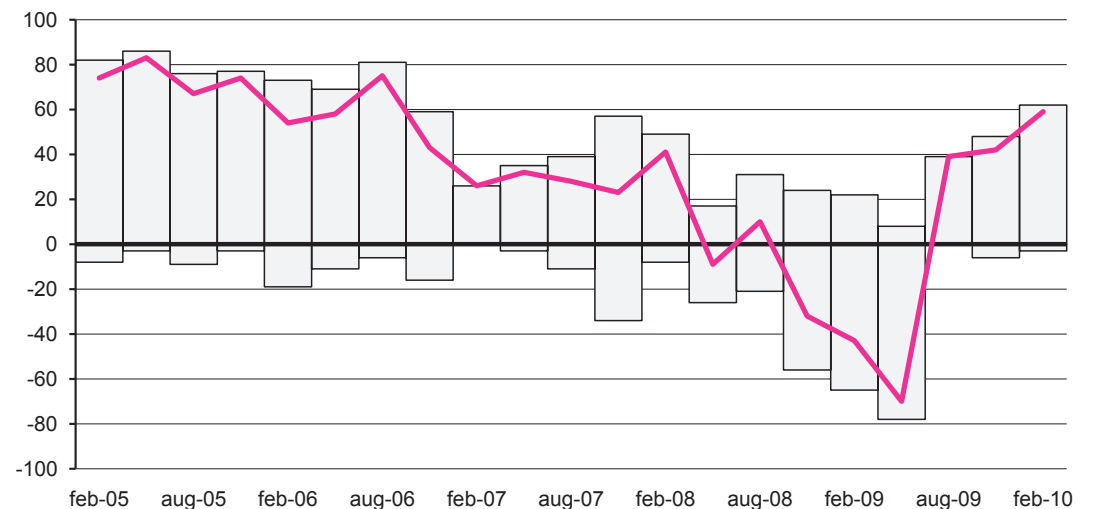
Orderingången för **instrumentindustrin** förbättras på export. Hemmaefterfrågan ökar sammantaget endast marginellt och med stor skillnad mellan olika företag. Instrumentföretagen tillhör annars de som hittills påverkats minst av lågkonjunkturen. Orderstockarna är också på plus.

Exportorder något dämpat för leverantörer till tele- och elektronikindustrin

Andel leverantörer till tele- och elektroindustrin (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingången på export det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

Instrumentindustrin visar ökande exportorder

Andel instrumentföretag (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att order från exportmarknaden det senaste kvartalet ökat respektive minskat. Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

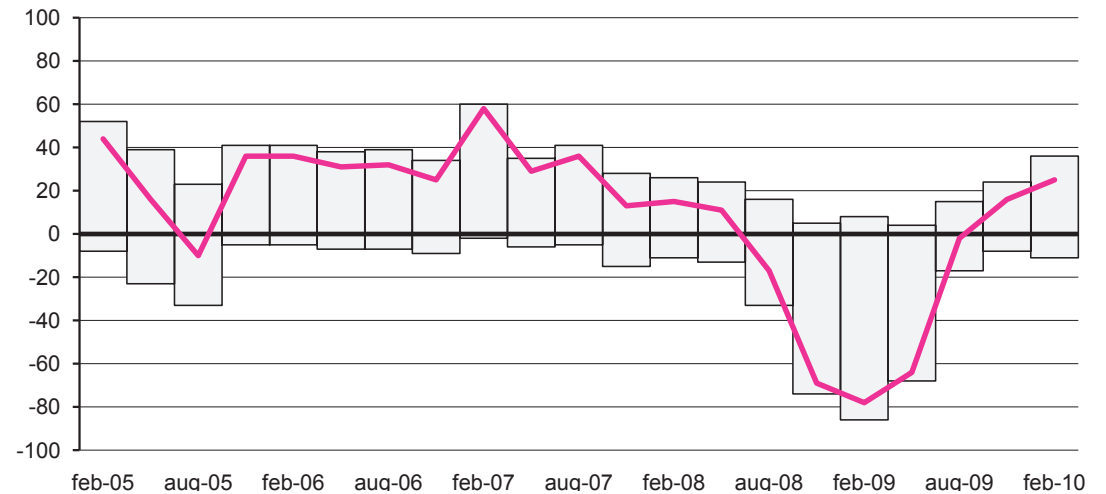
Orderläget för **maskinindustrin** har förbättrats i mindre omfattning. Det är exportorderingen som stiger, men ordertillväxten från hemmamarknaden har samtidigt stannat upp. För såväl export som hemmamarknad är det fortfarande en majoritet som har en oförändrad ordervolym och andelen företag som har ökade exportorder är i jämförelse med andra grupper av teknikföretag klart mindre. Resursutnyttjandet är också kvar i botten.

Bilden av ett något bättre orderläge på export är likartad för såväl tillverkare av maskiner till annan industri (än teknikföretag) som för kraftalstrande maskiner (hydraulik, pneumatik, pumpar, kompressorer, mekanisk kraftöverföring m.m.).

Vad gäller maskinföretagens bedömningar av orderstockens storlek är det endast en marginellt mindre förbättring relativt motsvarande mycket negativa beskrivning under förra året. Färdigvarulagren som tidigare reducerats ligger mer oförändrat kvar på samma nivå som i slutet av fjolåret.

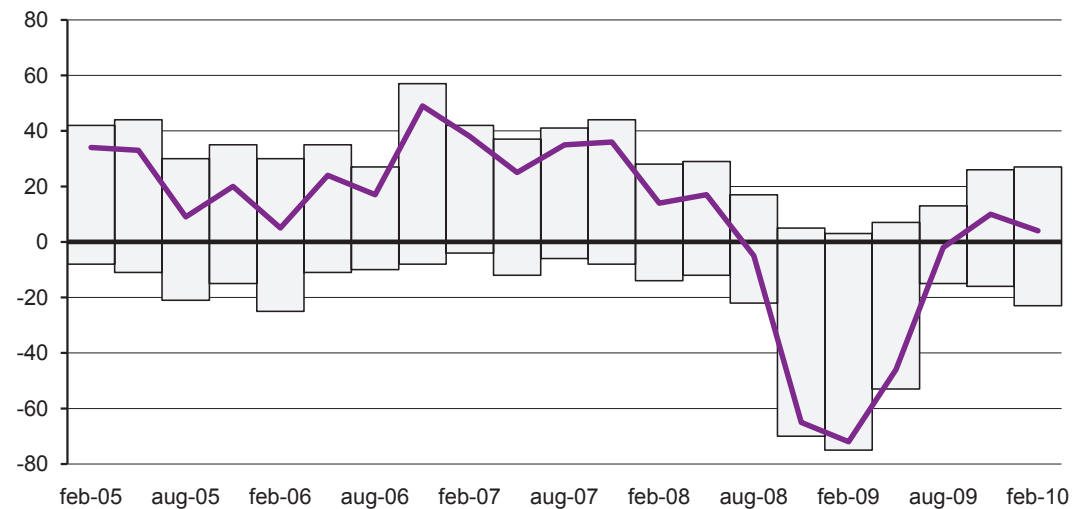
” Maskinindustrin har lång väg kvar upp från botten.

Maskinindustrins ordergång på export ökar något...

Andel maskinföretag (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingen på export det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...men viker nedåt här hemma

Andel maskinföretag (viktat med storleken på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att order från hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

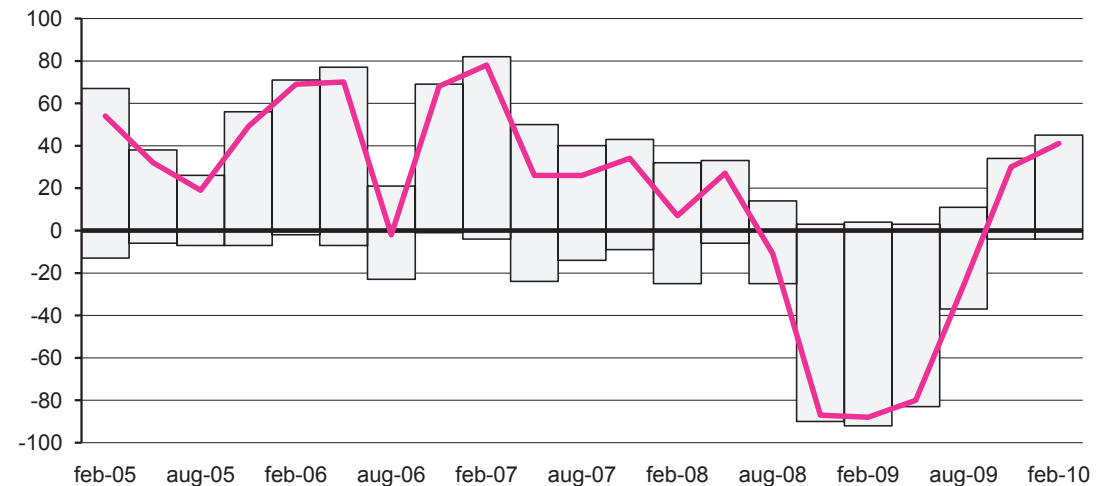
Leverantörer till maskinindustrin rapporterar jämfört med maskinföretagen en något mer förbättrad ordergång. Ökningen gäller här både från export- och hemmamarknad. För exportorder rapporterar viktat 45 % av företagen en ökad ordervolym, vilket är den högsta siffran sedan hösten 2007. Hälften av företagen rapporterar ökade hemmaorder vilket även det är den starkaste siffran på två och ett halvt år.

”Leverantörerna visar en jämfört med maskinindustrin något mer förbättrad ordergång.

Ökningen sker samtidigt från en låg nivå och närmare tre fjärdedelar av företagen anser fortfarande

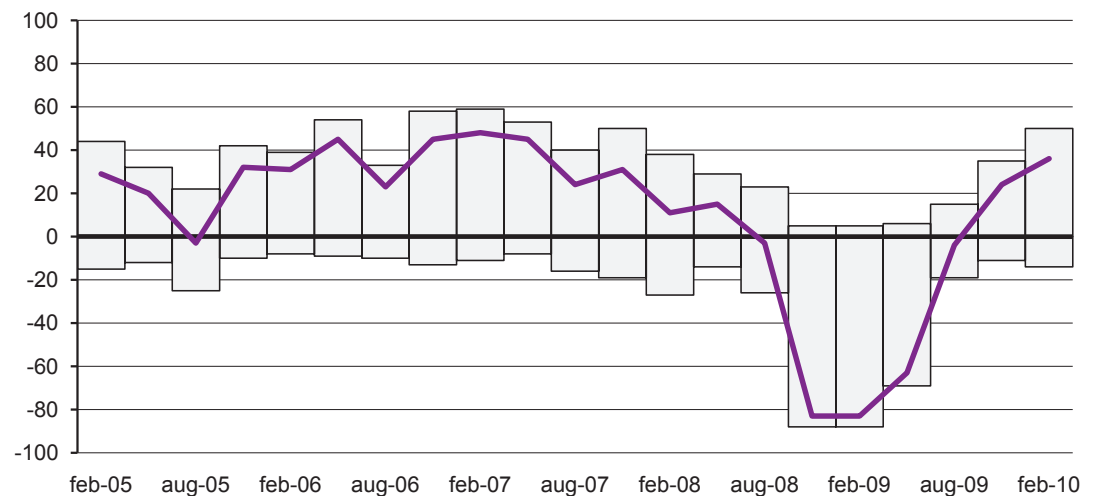
orderstocken som oförändrat liten. Färdigvarulagren som tidigare under andra halvåret 2009 reducerats i stor omfattning har under årets första kvartal ökat påtagligt.

Fler exportorder för leverantörer till maskinindustrin...

Andel företag som levererar till maskinindustrin (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att ordergången på export det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...och så även på hemmamarknaden

Andel företag som levererar till maskinindustrin (viktat med storleken på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att order från hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat respektive minskat. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

Inom **metallvaruindustrin**, den bransch som mest sammanfaller med utvecklingen för svensk tillverkningsindustri mer generellt, rapporterar företagen att orderingen förbättras men i en jämförelsevis långsam takt. Drygt hälften av företagen rapporterar visserligen viktat ökade exportorder, men räknat företag för företag är andelen betydligt lägre. På den svenska hemmamarknaden är ordertillväxten än mer dämpad och här ligger ordertillväxten kvar i samma takt som i slutet av fjolåret.

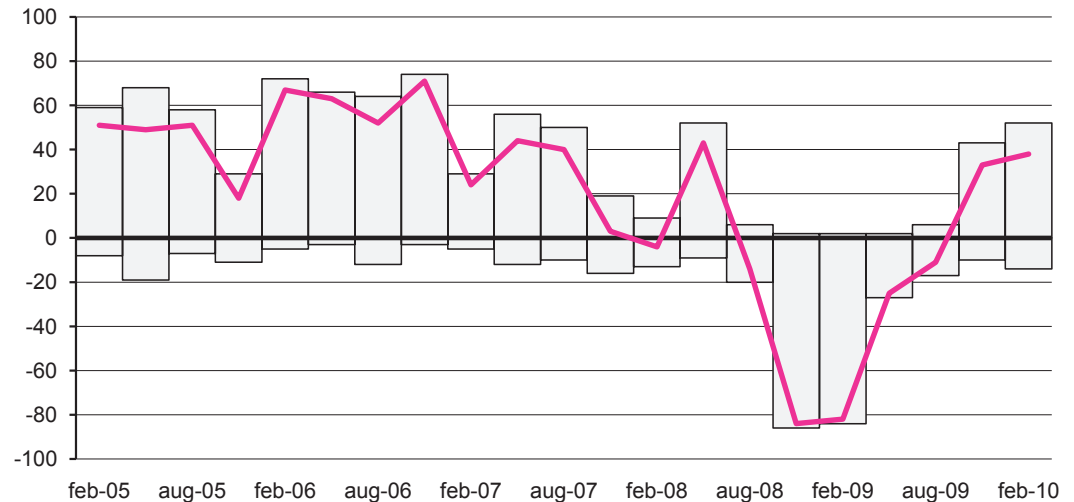
” **Långsamt växande order för metallvaruindustrin sammantaget och med såväl stora skillnader mellan export och hemmamarknad som för olika typer av företag.**

Företag med uteslutande

metallbearbetning (ytbehandling, fräsning, svarvning, borrar mm) rapporterar en tydligare ökning i orderingen på hemmamarknaden jämfört med andra metallvaruföretag. Å andra sidan faller ordervolymer på export för de metallbearbetande företagen. Skillnaderna på olika områden inom metallvaruindustrin är fortfarande ovanligt stora.

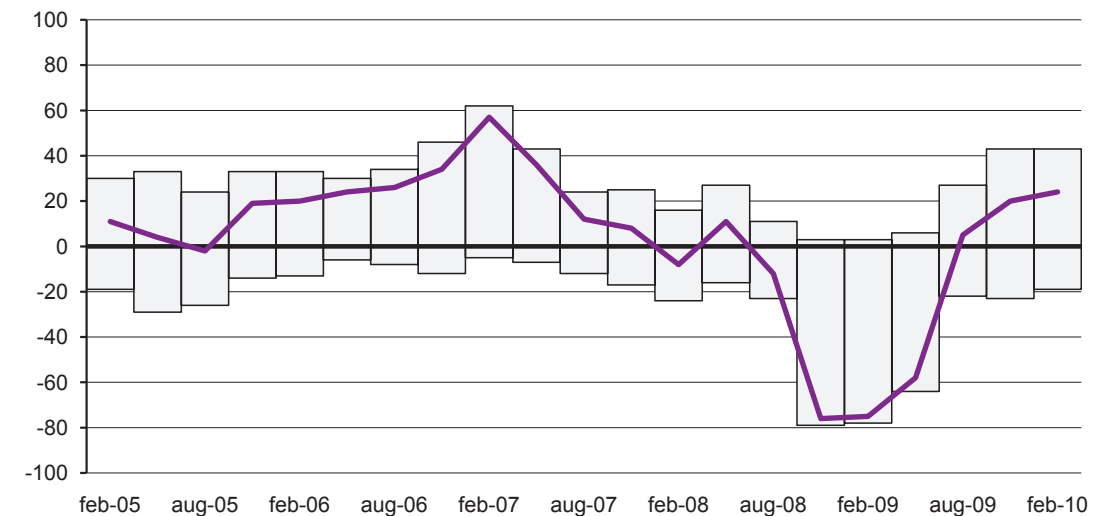
Sammantaget rapporterar metallvaruföretag en i jämförelse med ordervolymer likartad förbättring av orderstockarna. Färdigvarulagren som tidigare reducerats en del ökar samtidigt något.

Exportorder för metallvaruföretag något starkare...

Andel metallvaruföretag (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingen på export det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer

...men mer begränsat på hemmamarknaden

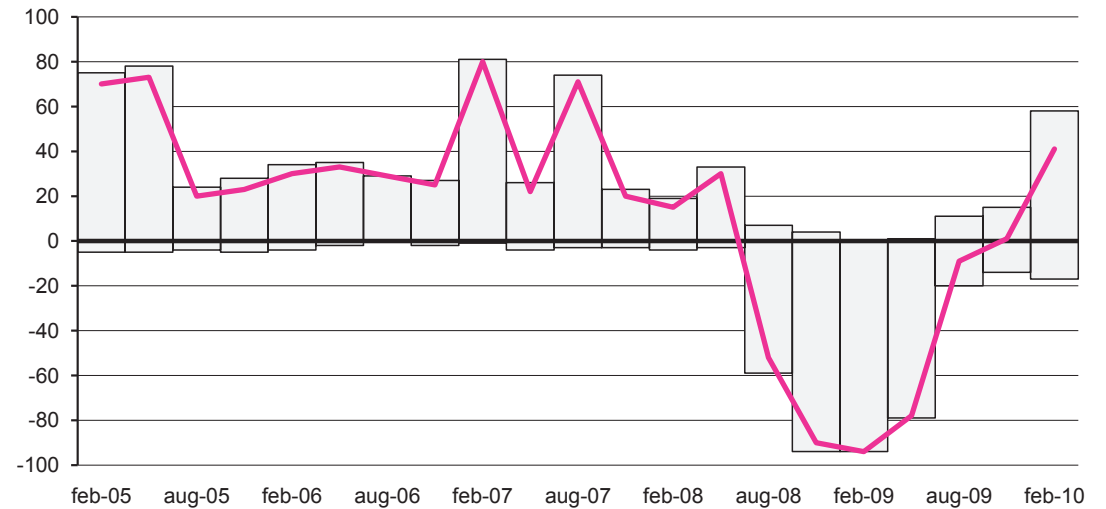
Andel metallvaruföretag (viktat med storlek på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att order från hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer

För leverantörer till bygg- och anläggningsindustrin ökar orderingen tydligt på export samtidigt som hemmamarknaden tvärtom dämpas. Ökningen på export är klart mer omfattande för hemmamarknaden. Det senare återspeglar ett fortsatt begränsat byggande i Sverige.

Bedömningen för orderstockens storlek är fortfarande negativ, men inte fullt så negativ som under fjolåret. Färdigvarulagren som tidigare har reducerats har nu mer stabiliserats.

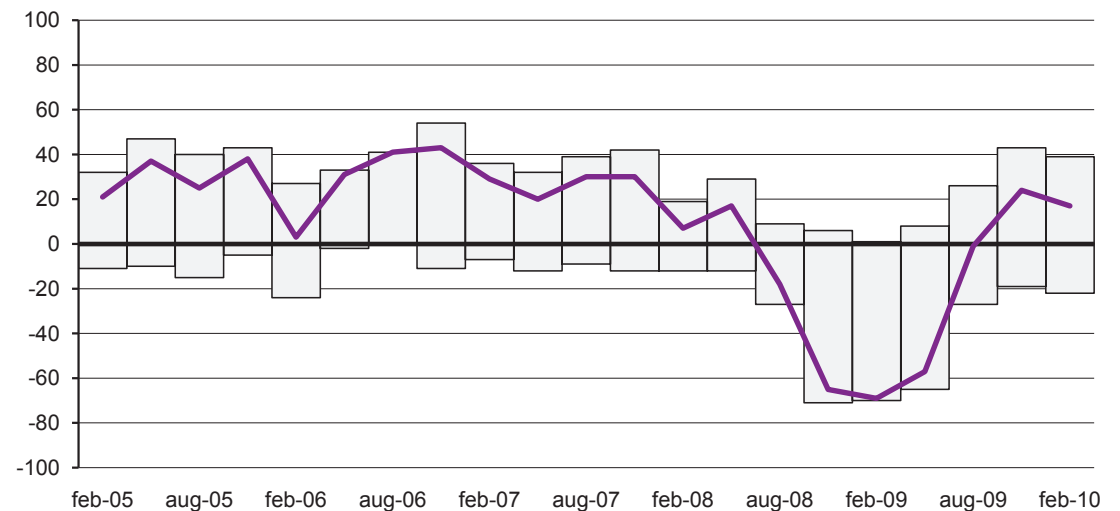
” Export och hemmaorder pekar åt olika håll.

Exportorder för leverantörer till bygg- och anläggningsindustrin ökar...

Andel leverantörer till byggindustrin (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingen på export det senaste kvartalet ökat respektive minskat. Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...men orderingen dämpas här hemma

Andel leverantörer till byggindustrin (viktat med storlek på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att order från hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat respektive minskat. Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

PERSONALLÄGET: FORTSATT LÅG EFTERFRÅGAN

Under årets först kvartal ökar andelen företag med brist på **yrkesarbetare** till 6 % från 4 % sista kvartalet i fjol. Denna i historisk jämförelse rekordlåga efterfrågan sedan mer än ett år biter sig därmed fortfarande kvar. Bristen på yrkesarbetare stiger något i flertalet storleksgrupper av företag. Storföretagen är här ett tydligt undantag. I de stora företagen ligger bristen på yrkesarbetare kvar på endast två procent. Följaktligen uppger här rekordhöga 98 procent fortfarande att de inte har någon brist.

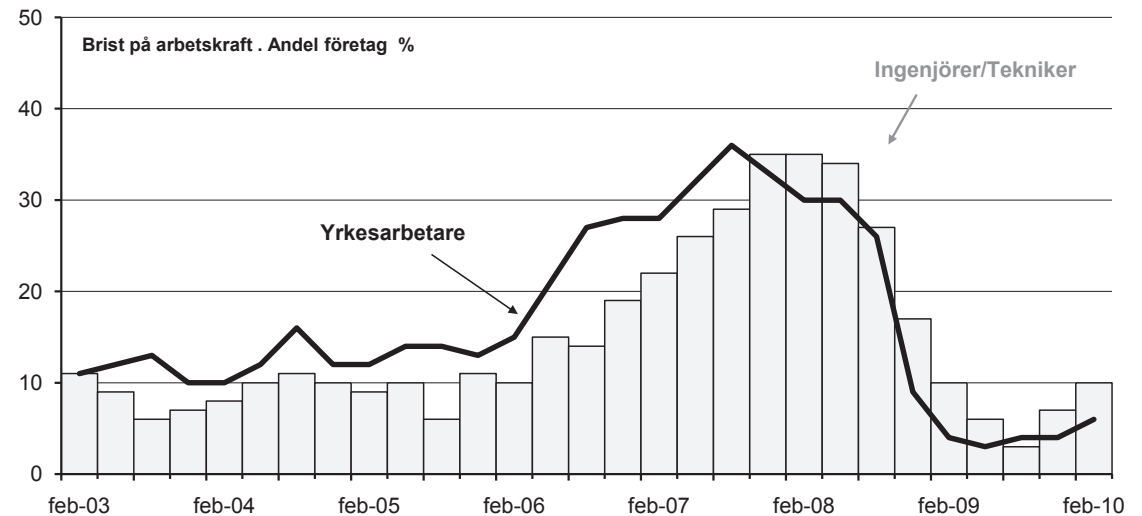
Bristen på **tekniker/ingenjörer** ökar även den och här något mer än för yrkesarbetare eller från 7 % till 10 % för teknik-

” 98 % av de stora företagen har fortfarande ingen brist på yrkesarbetare.

företag sammantaget. Här ökar bristen framförallt inom bilindustrin med leverantörer, men från en extremt låg nivå. I flera branscher

är ökningen mer begränsad. För leverantörer till maskinindustrin minskar bristen marginellt. I instrumentindustrin minskar bristen, men från en högre nivå. Bristen på andra grupper av arbetare eller tjänstemän är som i tidigare undersökningar fortsatt närmast obefintlig.

Fortsatt låg efterfrågan på nyckelpersoner

Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Andel teknikföretag som anger brist på olika kategorier av arbetskraft.

Andel företag med brist på yrkesarbetare och tekniker/ingenjörer

	Metallvaruföretag	Maskinindustri	Lev. till maskinindustri	Lev. till tele- och elektronikindustri	Instrumentindustri	Transportmedel/bilindustri	Lev. till bilindustri	Teknikföretag totalt
Yrkesarbetare								
aug-09	5	6	3	3	8	0	3	4
nov-09	3	4	4	5	4	4	4	4
feb-10	5	8	11	7	0	4	6	6
Tekniker/Ingenjörer								
aug-09	2	5	3	8	8	3	2	3
nov-09	7	8	10	12	17	0	2	7
feb-10	8	9	9	15	13	7	7	10

Andelen företag som rapporterar att de utnyttjar sin produktionskapacitet fullt ut under första kvartalet har ökat med endast två procentenheter till 18 %. Det är femte kvartalet i rad som färre än 20 % av företagen utnyttjar kapaciteten fullt ut. Utnyttjandet av produktionskapaciteten ligger därmed kvar på en historiskt rekordlåg nivå.

Bland delbranscherna är det främst bil- och transportmedelsindustrin som rapporterar ett ökat utnyttjande och andelen ökar från 10 % till 22 %. Från en extremt låg nivå stiger också andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande tydligt för leverantörer till bilindustrin. För leverantörer till tele- och elektroindustrin – som under fjärde kvartalet i fjol rapporterade en omfattande ökning – faller utnyttjandegraden tillbaka.

Leverantörer till maskinindustrin rapporterar även de ett något högre utnyttjande, men här har fortfarande endast drygt vart tionde företag fullt kapacitetsutnyttjande. I metallvaruindustrin ligger utnyttjandegraden kvar på samma mycket låga nivå eller på 11 %.

Andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande stiger något i maskinindustrin och för tillverkare av elmaskiner samt elapparatur. Instrumentindustrin rapporterar fortsatt en mindre ökning, men här är andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande i utgångsläget klart högre jämfört med alla andra delbranscher.

Bland olika storleksgrupper av företag minskar kapacitetsutnyttjandet för de allra minsta företagen, de med upp till 75 anställda, samt för medelstora företag med 151-500 anställda. Övriga ökar något.

Andel företag med fullt kapacitetsutnyttjande

	feb -10	nov -09
Metallvaruföretag	11%	11%
Leverantörer till bygg och anläggning	19%	18%
Maskinindustri	16%	13%
Leverantörer till maskinindustri	11%	9%
Elmaskiner	19%	17%
Leverantörer till tele- och elektronik	17%	22%
Instrumentindustri	39%	38%
Bil- och transportmedelindustri	22%	10%
Leverantörer till bilindustri	17%	9%
Totalt teknikföretag	18%	16%

Aktuellt från Teknikföretagen

Teknikföretagens Konjunkturbarometer

ISSN 1403-9559

Utges i mars, juni, september och december

Teknikföretagen

Box 5510

114 85 Stockholm

Telefon 08-782 08 00

Fax 08-782 09 00

www.teknikforetagen.se

Anders Rune

Telefon 08-782 08 36

anders.rune@teknikforetagen.se

Bengt Lindqvist

Telefon 08-782 08 34

bengt.lindqvist@teknikforetagen.se

Beställning av tryckt exemplar;

www.teknikforetagen.se

Teknikföretagen

12